

**ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ВИШИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»**

МАУП

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

дисципліни

ТЕОРІЯ ПРИЧИННОСТІ В СОЦІОЛОГІЇ

(для бакалаврів)

Київ 2018

Підготовлено доктором фізико-математичних наук, професором Ткачем Б.П. і кандидатом фізико-математичних наук, доцентом. Урманчевою Л.Б..

Перезатверджено на засіданні кафедри вищої та прикладної математики (Протокол №11 від 25.05. 2018 р.).

Схвалено Вченою радою Факультету комп'ютерно-інформаційних технологій

Ткач Б.П., Урманчева Л.Б. Навчальна програма дисципліни „Теорія причинності в соціології " (для освітньо-кваліфікаційного рівня БА). — К.: МАУП, 2018. — с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, тематичний план дисципліни, зміст дисципліни, питання для самоконтролю, список літератури.

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2018

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

В дослідженнях соціальних явищ і процесів важливе місце займає вивчення чинників, які суттєво впливають на розвиток подій з часом. Ці питання розглядаються в дисципліні « Теорія причинності в соціології».

Метою вивчення дисципліни «Теорія причинності в соціології» є засвоєння студентами найважливіших положень і методів теорії причинності , ознайомлення студентів з моделями структурних зв'язків між соціальними явищами та оцінка щільності зв'язків.

Завданнями вивчення дисципліни « Теорія причинності в соціології» є

- розгляд типів залежностей в соціології;
- здійснення аналізу причинної залежності змінних;
- вміння здійснювати інтерпретацію основних показників наявності причинних зв'язків;
- ознайомлення студентів з основними моделями структурних зв'язків.

В результаті вивчення дисципліни « Теорія причинності в соціології» студенти повинні знати:

- особливості та типологію залежностей в соціології;
- основні способи аналізу причинних зв'язків;
- основні моделі аналізу причинних зв'язків;
- інтерпретацію основних статистичних показників, що використовуються для аналізу причинних зв'язків.

Після вивчення дисципліни студенти повинні вміти:

- будувати і аналізувати когнітивні карти , причинні графи;
- розраховувати основні коефіцієнти причинних зв'язків;
- аналізувати структурні моделі.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ « ТЕОРІЯ ПРИЧИННОСТІ В СОЦІОЛОГІЇ»

№п/п	Назва змістового модуля та теми
Модуль 1. Причинний підхід в соціології	
1	Основні поняття
2	Причинно-наслідкові, кореляційні, функціональні залежності в соціології
3	Причинний аналіз в соціологічних дослідженнях
Модуль 2. Структурний аналіз в соціологічних дослідженнях	
4	Аналіз зв'язків якісних ознак
5	Аналіз зв'язків рангових ознак
6	Аналіз зв'язків кількісних ознак
Модуль 3. Статистичні методи аналізу структурних зв'язків	
7	Факторний аналіз
8	Дискримінантний аналіз
9	Кластерний аналіз

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ «ТЕОРІЯ ПРИЧИННОСТІ В СОЦІОЛОГІЇ»

Модуль 1. Причинний підхід в соціології

Тема 1. Основні поняття

Мета і завдання дисципліни. Приклади моделей аналізу причинних зв'язків.

Література 1- 3

Тема 2.

Причинно-наслідкові, кореляційні, функціональні залежності в соціології

Типи залежностей соціологічних даних. Причинно-наслідкова залежність. Функціональний та кореляційний зв'язок – основні моделі зв'язку в соціології

Література 1-3,6

Тема 3. Причинний аналіз в соціологічних дослідженнях

Етапи причинного аналізу. Матричний спосіб відображення причинних залежностей.

Когнітивні карти як засіб проведення причинного аналізу.

Література 1-2,6,7

Модуль 2. Структурний аналіз в соціологічних дослідженнях.

Тема 4. Аналіз зв'язків якісних ознак

Специфікація соціальних показників і типологія шкал вимірювання.
.Класифікація якісних ознак. Аналіз Зв'язку номінальних дихотомічних ознак. Ентропійні коефіцієнти зв'язку.

Література 1-4, 7

Тема 5. Аналіз зв'язків рангових ознак

Застосування коефіцієнтів рангової кореляції. Коефіцієнт рангової кореляції Спірмена і Кендалла. Коефіцієнт конкордації. Коефіцієнт згоди.

Література 1-3, 5,7

Тема 6. Аналіз зв'язків кількісних ознак

Парні зв'язки кількісних ознак. Коефіцієнт парної лінійної кореляції. Коефіцієнт детермінації. Множинний коефіцієнт кореляції.

Література 1-3, 6,7

Модуль 3. Статистичні методи аналізу структурних зв'язків

Тема 7. Факторний аналіз

Методи факторного аналізу. Шляхові діаграми, Матриці структурних параметрів.

Латентні фактори. Метод головних компонент.

Література 1-2, 4-7

Тема 8. Дискримінантний аналіз

Основи дискримінантного аналізу. Дискримінантна функція. Її геометрична інтерпретація і побудова.

Література 1, 4-7

Тема 9 . Кластерний аналіз

Міри схожості пар об'єктів. Вибір критерію об'єднання. Алгоритм побудови кластера.

Інтерпретація результатів кластеризації.

Література 1-3, 5-7

ПЕРЕЛІК КОНТРОЛЬНИХ ПИТАНЬ

1. Що таке причинність в соціології?
2. Типи залежностей в соціології
3. Приклади моделей аналізу причинних зв'язків
4. Поняття причинно-наслідкової залежності
5. Кореляційна залежність
6. Функціональна залежність в соціології
7. Етапи проведення причинного аналізу
8. Матричний спосіб відображення причинних залежностей
9. Когнітивні карти
10. Особливості структурного аналізу в соціологічних дослідженнях
11. Сутність аналізу якісних ознак
12. Зв'язки номінальних ознак
13. Зв'язки дихотомічних ознак
14. Ентропійні коефіцієнти зв'язку номінальних ознак
15. Коефіцієнти рангової кореляції
16. Коефіцієнт рангової кореляції Спірмена
17. Коефіцієнт кореляції Кендала
18. Коефіцієнт конкордації
19. Коефіцієнт Юла
20. Методи аналізу зв'язків кількісних ознак
21. Коефіцієнт парної лінійної кореляції
22. Коефіцієнт детермінації
23. Частковий коефіцієнт кореляції
24. Множинний коефіцієнт кореляції
25. Методи факторного аналізу
26. Матриці структурних параметрів
27. Метод головних компонент
28. Положення дискримінантного аналізу
29. Дискримінантна функція
30. Побудова дискримінантної функції
31. Поняття кластерного аналізу
32. Міри схожості пари об'єктів
33. Вибір критерію об'єднання
34. Алгоритм побудови кластера
35. Інтерпретація результатів кластеризації

Література

Основна

1. Телейко А.Б., Чорней Р.Л. Математико-статистичні методи в соціології та психології. – К.: МАУП, 2006. – 430 с.
2. Бідюк П.І., Ткач Б.П., Харінгтон Т. Математична статистика. – К.:Персонал, 2017.- 348 с...
3. Зайцев В.П. Теорія ймовірностей і математична статистика. – К.: Алерта, 2017. – 440 с.
4. Партыка Т. Математические методы. – М.: Форум : И, 2007. – 464 с.
5. Гаркавий Є. Математична статистика. К.: Професіонал, 2004. -384 с.

Додаткова

6. Мармоза А.Ю. Практикум з математичної статистики. – Кондор, 2004. - 264с.
- 7.Захаров В.П. Применение математических методов в социально-психологических исследованиях. Л.: ЛГУ, 1985. – 64с.

